

YARGITAY KARARLARI IŞIĞINDA ANONİM ŞİRKETTE OLAĞANÜSTÜ YEDEK AKÇE AYIRMA KOŞULLARININ İNCELENMESİ

Investigation of Extraordinary Spare Reservation Conditions in the Joint Stock Company in the Light of the Court Decisions

Dr. Raziye AKSU ÖZKAN*

Geliş Tarihi: 07.08.2019 Kabul Tarihi: 28.01.2020

ÖZET

Bu çalışmada, anonim şirkette olağanüstü yedek akçe ayırma koşulları incelenmiştir. Genel kurul kararıyla ayrılan yedek akçeler, olağanüstü yedek akçeyi oluşturmaktadır. Bunlar şirketin elde ettiği kardan yapılan ayrımlar olduğu için pay sahibinin kar payı alma hakkıyla yakından ilgilidir. Bu sebeple, koşulların içeriğinin belirlenmesi önem arz etmektedir. 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu madde 523/2 uyarınca olağanüstü yedek akçe ayırımı için üç koşul saptanmıştır. Bunlar yedek akçe ayırmanın aktiflerin yeniden sağlanabilmesi için gerekli olması, şirketin sürekli gelişimi ve olabildiğince kararlı kar payı dağıtımını yönünden haklı görülmesi ve bu konuda genel kurulda karar alınmasıdır. Bu koşulların, Yargıtay kararlarında ne şekilde ele alındığı irdelenmiştir; çünkü pay sahipleri tarafından yedek akçe ayırmaya ilişkin genel kurul kararına karşı birçok iptal davası açılmıştır. Bununla birlikte, koşulların somutlaştırılması açısından şirket finansal tabloları değerlendirilmiştir. Zira şirketin finansal durumu ve performansı finansal tablolarda yer alan veriler aracılığıyla saptanmaktadır. Son olarak, genel kurulun yedek akçe ayırma kararı üzerine, kar payı hakkı ihlal edildiğini düşünen pay sahibinin haklı sebeple fesih davası açıp açamayacağı sorununa cevap aranmıştır.

Anahtar Kelimeler: Anonim Şirket, Yedek Akçe, Olağanüstü Yedek Akçe, Finansal Tablolar, Haklı Sebep Fesih

ABSTRACT

In this study, extraordinary reserve fund allocation conditions in joint stock company were investigated. Extraordinary reserves are the reserves set aside by the decision of the General Assembly. Since these are the distinctions made from the profit of the company, they are closely related to the shareholder's right to receive dividends. Therefore, it is important to determine the content of the conditions. In accordance with article 522/3 of the Turkish Commercial Code No. 6102, three conditions have been determined for the extraordinary reserves. These reserves are required for the provision of reserves to be re-provided assets, the company's continuous development and as much as possible in terms of distribution of profit share is justified in terms of decision-making and general assembly. How these conditions were handled in the decisions of the Court of Appeals was examined; because many cancellation cases have been filed by the shareholders against the decision of the general assembly regarding the reserve fund. However, the financial statements of the company have been evaluated in terms of concretization of the conditions. The financial position and performance of the company are determined by means of the data in the financial statements. Finally, upon the decision of the general assembly to allocate a reserve fund, the question was asked whether the shareholder who thinks that the right of dividend has been violated can open a lawsuit for termination of just cause.

Key Words: Joint-Stock Company, Reserve Fund, Extraordinary Reserve Fund, Financial Statements, Termination of Just Cause

* Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Anabilim Dalı, e-posta:raziye_aksu1905@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0003-2245-863X.

GİRİŞ

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu (TTK) m. 523/2’de şirket genel kurul kararıyla olağanüstü yedek akçe ayrılma imkanı düzenlenmiştir. Olağanüstü yedek akçe pay sahibinin kar payı alma hakkıyla yakından ilgilidir; çünkü şirket karından ayrılmaktadır. Uygulamada yedek akçe ayırma kararına karşı birçok iptal davası açılmıştır. Buna ilişkin kararlar incelendiğinde, koşulların tam olarak ortaya konulmadığı saptanmıştır. Bu sebeple, anonim şirkette olağanüstü yedek akçe ayırma koşullarının neler olduğu somut şekilde ele alınmıştır.

1. Olağanüstü Yedek Akçe

1.1. Genel Olarak

Anonim şirkette yedek akçeler, TTK m. 519 ila 523 arasında düzenlenmiş olup, TTK’da genel bir tanımı bulunmamaktadır. Doktrinde yedek akçeye ilişkin farklı tanımlar yapılmaktadır. Baskın görüş yedek akçeyi, esas sermayeyi aşan net malvarlığı olarak tanımlamaktadır¹. Buna göre yedek akçenin kaynağı sadece kar değildir; çünkü yedek akçe bazı hallerde pay bedelinin itibari değerini aşan ihraç bedellerinden ve ıskat kazançlarından doğabilir. Bir başka tanıma göre yedek akçe, anonim şirketin safi karından ayrılan, ortaklara dağıtılmayan, şirket içinde bırakılan tutardır². Bununla birlikte yedek akçenin ayrılma amacı esas alınarak yapılan tanımlar da bulunmaktadır³. Örneğin yedek akçe ileride meydana gelebilecek zararları kapatmak, beklenmeyen

---

¹ Poroy, Reha/Tekinalp, Ünal/Çamoğlu, Ersin: *Ortaklıklar Hukuku II*. Yeniden Yazılmış 13. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2017, s. 313; Üçışık, Güzin/Çelik, Aydın: *Anonim Ortaklıkta Finansal Tablolara Yedek Akçeler ve Kar Dağıtımı*. On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2018, s. 183; Tekinalp, Ünal: *Anonim Ortaklığın Bilançosu ve Yedek Akçeleri*. Fakülteler Matbaası, İstanbul 1979, s. 245; Türk, Ahmet: “Anonim Ortaklıkta Gizli Yedek Akçeler”. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 4, S. 2, 2002, s. 174; Kayağdı, 2014: 165; Akbulak, Yavuz: *Anonim Şirketlerde Kar Dağıtımı Esasları ve Yedek Akçeler*. Ünal Tekinalp’e Armağan, Beta Yayıncılık, İstanbul 2003, s. 173; Pulaşlı, Hasan: *Şirketler Hukuku Şerhi*. Adalet Yayınevi, Ankara 2018, s. 2367; “Net Malvarlığı” hukuk literatüründe, borçları aşan malvarlığı (aktifler) olarak nitelendirilir. Net malvarlığı muhasebe hukuku açısından özkaynaklar terimini karşılar. Bkz. Çağırhan Tuncer, Senar/Ulusoy, Yasin: “Yedek Akçeler”. Prof. Dr. Şeref Ertaş’a Armağan, *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 19, Özel Sayı, 2017, s. 1974 dph. 8.

² Karayalçın, Yaşar: *Muhasebe Hukuku*. Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Sevinç Matbaası, Ankara 1988, s. 103, 113.

³ Ortaklığın, hesap dönemi sonunda elde etmiş olduğu safi karın, şirketin özkaynak bünyesini sağlam tutmak, işletmenin devamlılığını ve gelişmesini, ortaklar ile alacaklıların haklarının korunmasını sağlamak ve özkaynaklardan faaliyet sonunda doğabilecek zararları karşılamak amacıyla pay sahipleri ve diğer ilgililere dağıtılmadan kanun, esas sözleşme veya genel kurul kararına dayanarak, kanunun öngördüğü şekillerde ayrılmış olan ve esas sermayeyi aşan net malvarlığına yedek akçe denilmektedir. Bkz. Üçışık/Çelik, s. 184; Yedekler ileride doğması muhtemel zararları karşılaması için kardan ayrılan tutarlardır. Bkz. Kishali, Yunus: *Şirketler Muhasebesi*. Beta Basım Yayın Dağıtım, İstanbul 2017, s. 138.

masraf, kayıp ve zararları karşılamak suretiyle işletmenin devamını sağlamak ve pay sahiplerine istikrarlı kar dağıtımına imkan vermek amacıyla, ihtiyaten kazançlardan ayrılan kıymetlerdir⁴. Ortakların sınırlı sorumluluğu söz konusu olduğu sermaye şirketlerinde yedek akçe ayrılması zorunluluğu vardır. Zira karın bir kısmının şirketin özkaynağının bir bölümü olarak işletmede bırakılması şirketle ilişkide bulunan üçüncü kişilerin güvencesini artırır⁵.

Yedek akçeler ayrılmalarını öngören veya karara bağlayan kaynak açısından; “Kanuni, esas sözleşmesel, genel kurul kararı ile ayrılan yedek akçeler” şeklinde üçe ayrılır⁶. Bunlardan genel kurul kararıyla ayrılan yedek akçeler, olağanüstü yedek akçeyi oluşturmaktadır⁷. Olağanüstü yedek akçeler, zorunlu kanuni yedek akçelerin karşısında isteğe bağlı yedek akçeler arasında yer almaktadır⁸. Zira TTK m. 523/2 uyarınca, genel kurul olağanüstü yedek akçeyi ayırıp ayırmamakta serbesttir. Olağanüstü yedek akçeler, şirket karından ayrılacağı ve pay sahiplerinin kar payı alma hakkını ilgilendirdiği için TTK m. 523/2’de özel koşullara bağlanmıştır.

1.2. Ayırma Koşulları

TTK m. 523/2 uyarınca genel kurul; aktiflerin yeniden sağlanabilmesi için gerekliyse, bütün pay sahiplerinin menfaatleri dikkate alındığında, şirketin sürekli gelişimi ve olabildiğince kararlı kar payı dağıtımı yönünden haklı görülüyorsa, kanunda ve esas sözleşmede öngörülenlerden başka yedek akçe ayrılmasına da karar verebilir. Buna göre, olağanüstü yedek akçe ayrımı için üç koşul sayılabilir. Bunlar yedek akçe ayırmanın aktiflerin yeniden sağlanabilmesi için gerekli olması, şirketin sürekli gelişimi ve olabildiğince kararlı kar payı dağıtımı yönünden haklı görülmesi ve bu konuda genel kurulda karar alınmasıdır. Bu koşullar sağlanmadıkça, olağanüstü yedek akçe ayrılamayacaktır. Aksi takdirde, alınan genel kurul kararının iptali istenebilecektir⁹. Doktrinde TTK m. 523/2’de yer alan koşulların sınırlayıcı

---

⁴ Arslanlı, Halil: *Anonim Şirketler, C. IV- V, Anonim Şirketin Hesapları, Anonim Şirketin İnfisalı ve Tasfiyesi*. Fakülteler Matbaası, İstanbul 1961, s. 69; Doğanay, İsmail: *Türk Ticaret Kanunu Şerhi 2*. Feryal Matbaası, Ankara 1990, s. 1036.

⁵ Sevilengül, Orhan: *Genel Muhasebe*. Gazi Kitabevi, Ankara 2016, s. 595.

⁶ Poroy/Tekinalp/Çamoğlu, s. 313; Bahtiyar, Mehmet: *Ortaklıklar Hukuku*. Beta Basım Yayım, İstanbul 2019, s. 297; Pulaşlı, s. 2369; Fahrhan, Ferhat: “Yeni Türk Ticaret Kanunu’nda Yedek Akçeler ve Yedek Akçe Ayrılması”. *Yaklaşım Dergisi*, Y. 19, S. 224, 2011, s. 94; Poroy, Reha/Tekinalp, Ünal/Çamoğlu, Ersin: *Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku*. Arıkan Basım Yayın Dağıtım, İstanbul 2010, s. 788.

⁷ Poroy/Tekinalp/Çamoğlu, Ortaklıklar, s. 792; Ateşgaoğlu, Erdem: *Vergi Hukuku Bakımından Anonim Şirketlerde Kar Dağıtımı*. On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2012, s. 70.

⁸ Tekinalp, s. 280.

⁹ Kendigelen, TTK m. 523/2’de yer alan koşulların, pay sahibinin kar payı ile ilgili sorununu çözmediğini ifade etmektedir. Buna göre düzenleme kar payı bakımından pay sahiplerini koruyacak nitelikte değildir; pay sahibi ile şirket arasındaki kar payı ile ilgili sorununun

olarak sayılsa da, çok geniş yorumlanmaya müsait olduğundan, pratik bir öneme sahip olmadığı ifade edilmektedir¹⁰.

1.2.1. Aktiflerin Yeniden Sağlanabilmesi İçin Gerekli Olması

TTK m. 523/2(a)'da yedek akçe ayrılabilmesi için, bunun aktiflerin yeniden sağlanabilmesi için gerekli olması koşulu aranmıştır. Aktif kavramı, şirketin finansal tablolarından bilanço'ya¹¹ göre belirlenecektir. Bilanço, işletmenin belli bir andaki varlık ve kaynak yapısını gösteren tablodur¹². Varlıklar, işletmenin sahip olduğu malvarlığı unsurları iken; kaynaklar, varlıkların nasıl finanse edildiğini gösteren yükümlülükler ve özkaynaklardan oluşmaktadır. Bu sebeple, bilanço bir şirketin varlıklarının, yükümlülüklerinin ve belirli bir zamanda özkaynaklarının ne olduğunu gösteren tablo olarak da tanımlanmaktadır¹³. İşletmenin gerçekleştirdiği iktisadi işlemler, niteliklerine göre varlık, yükümlülük veya özkaynak gruplarına aktarılacaktır. İşletmenin sahip olduğu varlıklar, ya işletme sahipleri tarafından sağlanmıştır ya da üçüncü kişilere borçlanılarak elde edilmiştir. Bunlardan birinci bölümün kaynağına "Özkaynak", ikinci bölümün kaynağına "Yükümlülükler" denilir (KÇ m. 4.1/a). Örneğin bir anonim şirkette ortaklar tarafından getirilen esas sermaye tutarı 50.000 TL'dir. Şirket yatırım yapmak için bankadan 20.000 TL tutarında kredi çekmiştir. Bu durumda şirketin finansal durum tablosunda varlık tutarı 70.000 TL, özkaynak 50.000 TL ve yükümlülükler 20.000 TL olarak raporlanacaktır. Bu bağlamda bilanço, hazırlandığı tarih itibarıyla şirketin varlık, yükümlülük ve özkaynaklarını gösteren finansal tablo şeklinde ele alınacaktır. Bilançonun sol ve sağ olmak üzere iki yanı vardır. Bilançonun sol yanına aktif taraf, sağ yanına

---

çözümü genel kurul ve mahkemenin takdirine bırakılmıştır. Pay sahiplerine genel kurul kararları aleyhine iptal davası açma hakkı dışında bir hukuki imkan tanınmamıştır. Bkz. Kendigelen, Abuzer: *Türk Ticaret Kanunu Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler*. On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2012, s. 425.

¹⁰ Tekinalp, s. 343; Aynı görüşte bkz. Üçışık/Çelik, s. 256.

¹¹ TTK m. 68'de bilanço düzenlenmesi gerektiği; ancak Türkiye Muhasebe Standartlarının bu konudaki hükümlerinin saklı olduğu yer almıştır. TTK'da bilançonun da içinde yer aldığı finansal tablolara ilişkin düzenleme yapmak konusunda Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) yetkilendirilmiştir (TTK m. 88). KGK, Türkiye Muhasebe Standartları/Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TMS/TFRS), Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı (BOBİ FRS) ve Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği (MSUGT) şeklinde üç tür mevzuat belirlemiştir. TMS/TFRS ve BOBİ FRS'de finansal durum tablosu, TTK ve MSUGT'de bilanço kavramları kullanılmıştır (TMS 1 m. 10; BOBİ FRS m. 1.3). Her ikisi de aynı kavramı ifade etmektedir.

¹² Sevilengül, s. 33; Gökçen, Gürbüz: *Genel Muhasebe*. Beta Yayıncılık, İstanbul 2015, s. 9; Gökçöz, Ahmet: *Genel Muhasebe*. Ekin Basım Yayın Dağıtım, Bursa 2015, s. 5; Uysal, Tolga/Şenlik, Mehmet: *Genel Muhasebe*. Seçkin Yayıncılık, Ankara 2016, s. 31; Ataman, Ümit: *Tek Düzen Hesap Planı ve Mali Tablolar*. Türkmen Kitabevi, İstanbul 2003, s. 425.

¹³ Wiley, John: *Interpretation and Application of IFRS Standards*. John Wiley & Sons, Ltd., United States 2018, s. 65.

da pasif taraf denir¹⁴. Varlıklar aktif tarafta, yükümlülükler ve özkaynaklar ise pasif tarafta muhasebeleştirilir. Şirketin varlıkları dönem boyunca defalarca alıma-satıma, ödemeye konu olurlar. Bu hareketlilik sebebiyle, şirketin varlıklarına şirketin aktifleri denilir¹⁵.

Aktif taraf, o işletmenin varlıklarını gösterir¹⁶. Aktifler, bilançoda dönen ve duran varlıklardan oluşur. Dönen varlık kural olarak on iki ay ya da normal faaliyet dönemi içinde paraya çevrilmesi veya tüketilmesi öngörülen varlıklardır¹⁷. Dönen varlık hesap grubunda nakit ve nakit benzerleri, finansal yatırımlar, türev araçlar, ticari ve diğer alacaklar, stoklar, yıllara yaygın inşaat onarım ve onarım maliyetleri, canlı varlıklar, peşin ödenmiş gelecek aylara ait giderler ve gelir tahakkukları, devam eden inşa, proje veya hizmet sözleşmelerinden varlıklar ile imtiyazlı hizmet anlaşmalarına ilişkin finansal varlıklar, diğer dönen varlıklar ve satış amaçlı elde bulundurulmuş duran varlıklar yer almaktadır¹⁸. Bu grupta yer alan şirket malvarlığı, şirketin kısa dönemde işlerini gerçekleştirmesi için elde tutulan varlıklardır. Örneğin stoklar, şirketin esas faaliyet konusuna giren üretimi gerçekleştirmek için kullanılacaktır. Benzer şekilde ticari alacaklar, şirketin bilanço tarihinden itibaren on iki ay içinde ödeme talep edebileceği senetli/senetsiz alacaklarından oluşur. Bir başka deyişle bir varlığın dönen varlık sayılmasındaki temel ölçüt normal faaliyet döngüsü içinde paraya çevrilecek veya kullanılacak olmasıdır¹⁹. Zira kural olarak dönen varlık olarak nitelendirilen varlık grubunun elde bulundurulmasının sebebi, işletmenin mal ve hizmet üretiminde veya satışında kullanılarak işletmeye para girişinin sağlanmasıdır²⁰. TMS 1²¹ m. 66'da dönen varlık tanımına girmeyen diğer tüm varlıkların duran varlık olarak nitelendirileceği düzenlenmiştir. Buna göre kural olarak on iki ay ya da normal faaliyet dönemi içinde paraya çevrilmesi veya tüketilmesi öngörülmemiş varlıklar, duran varlık

---

¹⁴ Gökgöz, s. 5; Uysal/Şenlik, s. 31; Küçüksavaş, Nihat: *Finansal Muhasebe*. Beta Yayıncılık, İstanbul 2016, s. 57; Lazol, İbrahim: *Genel Muhasebe*. Ekin Basım Yayın Dağıtım, Bursa 2017, s. 11; Sürmen, Yusuf: *Muhasebe – 1*, Celepler Matbaacılık, Trabzon 2017, s. 81.

¹⁵ Sürmen, s. 81; Karabınar, Selahattin: *Genel Muhasebe*. Sakarya Yayıncılık, Sakarya 2015, s. 19.

¹⁶ Sürmen, s. 81; Gökgöz, s. 5; Makoujy, Rick: *How to Read a Balance Sheet*. McGraw-Hill Companies, United States 2010, s. 2; Aksu Özkan, Raziye: *Finansal Tabloların Tutulması ve Hukuksal Sonuçları*. On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2019, s. 178 vd.

¹⁷ Finansal Raporlama Standartlarına Uygun Hesap Planı Taslağı, s. 17. Taslak için bkz. http://kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/Duyurular/v2/TFRS/EK2_Finansal%20Raporlama%20Standartlar%C4%B1na%20Uygun%20Hesap%20Plan%C4%B1%20Tasla%C4%9F%C4%B1.pdf, (ET. 25.07.2019).

¹⁸ Finansal Raporlama Standartlarına Uygun Hesap Planı Taslağı, s. 17.

¹⁹ Makoujy, s. 15; Sevilengül, s. 161.

²⁰ Aksu Özkan, s. 185.

²¹ "TMS 1 Finansal Tabloların Sunuluşu" Standardı 31/12/2015 tarihinden sonra başlayan hesap dönemleri için uygulanmak üzere ilk olarak 16/01/2015 tarih ve 25702 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanmıştır.

olarak gösterilir²². Bu grupta yer alan varlıklar, şirketin uzun vadede kullanımı için elde edilmektedir. Bu sebeple, TTK m. 73/2’de duran varlıklar işletmeye devamlı surette tahsis edilmiş bulunan varlıklar olarak tanımlanmıştır. Bununla birlikte işletmenin finansal tablolarını hazırlarken uyguladığı geçerli finansal raporlama çerçevesine göre duran varlık olarak gösterilmesi gereken varlıklar da bilançonun bu bölümünde gösterilecektir. Duran varlıklar; finansal yatırımlar, ortaklıklardaki yatırımlar (bağlı ortaklıklar, iştirakler, iş ortaklıkları ve müştereken kontrol edilen işletmelerdeki yatırımlar), ticari alacaklar, diğer alacaklar, devam eden inşa (taahhüt), proje veya hizmet sözleşmelerinden varlıklar ile imtiyazlı hizmet anlaşmalarına ilişkin finansal varlıklar, yatırım amaçlı gayrimenkuller, maddi duran varlıklar, maddi olmayan duran varlıklar, canlı varlıklar, peşin ödenmiş (gelecek aylara ait) giderler ve gelir tahakkukları ile diğer duran varlıklar şeklinde bölümlenir²³. Dönen ve duran varlıklar grubunda aynı isme sahip hesaplar da bulunmaktadır. Aradaki fark, şirket tarafından paraya çevrilme hızlarıdır. Örneğin A şirketinin, B’den 50.000 TL’lik 01.01.2021 tarihinde ödemeli alacağı bulunmaktadır. Duran varlık bölümünde, on iki ay veya işletmenin normal faaliyet döngüsü içinde nakde dönüşmesi öngörülme-yen ticari alacaklar izlenecektir. Dolayısıyla bu alacak, 31.12.2019 tarihli bilançoda duran varlıklar kısmında muhasebeleştirilecektir.

Bu bağlamda, şirket bilançosunda yer alan dönen ve duran varlıkların tamamı gerekçe gösterilerek yedek akçe ayrılabilir. Örneğin nakit durumunun artırılması, yatırım amaçlı gayrimenkul satın alınması, finansal yatırımlar yapılması, üretim hızını artıracak hızlı makinelerin satın alınması gibi. Doktrinde özellikle duran maddi malvarlığına yatırım için kanuni yedeklerin serbest kısmı ile esas sözleşmesel serbest yedekler yetmiyorsa, finansman yükünü hafifletmek amacıyla genel kurulun yıllık kardan bir anlamda ek yedek akçe ayırabileceği, gerekli ise dönen varlık için de bu ayırımın yapılabileceği ifade edilmiştir²⁴. TTK m. 523/2’de maddi duran varlıkla dönen varlık arasında bir ayırım yapılmamış, aktif kavramı kullanılmıştır. Bu sebeple, yedek akçe ayırmak açısından dönen-duran varlık arasında bir öncelik sonralık sıralaması yoktur.

TTK m. 523/2’de yedek akçe ayrılabilmesi için, bunun aktiflerin yeniden sağlanabilmesi için gerekli olması aranmıştır. Kavramsal olarak sıkı şekilde bağlı kalınırsa “yeniden sağlamaktan kasıt”, daha önce bilançoda yer alıp kaybedilen varlıkların, şirket malvarlığına tekrar dahil edilmesi olmalıdır. Zira “yeniden”, yine – tekrar anlamına gelmektedir²⁵. Buna karşın, kanaatimizce yeniden sağlanma geniş yorumlanacaktır. Zira seçilen kelimeler bilinçli olarak kullanılmamıştır. Bu daha önce şirketin bilançosunda yer almayan ancak

---

²² Finansal Raporlama Standartlarına Uygun Hesap Planı Taslağı, s. 32.

²³ Finansal Raporlama Standartlarına Uygun Hesap Planı Taslağı, s. 32.

²⁴ Poroy/Tekinalp/Çamoğlu, s. 325.

²⁵ TDK, bkz. <http://sozluk.gov.tr/>, (ET. 25.07.2019).

şirket varlığının mevcut durumunu koruyucu veya artırıcı her türlü işlemi kapsayacaktır. Doktrinde bir görüş şirketin olağanüstü yedek akçe ayırma ihtiyacının yatırımla, araştırma ve geliştirme programlarıyla, fikri mülkiyet kazanımları ve ileri teknoloji iktisaplarıyla ilgili olması gerektiğini ifade etmektedir²⁶. Kanaatimizce de yedek akçe ayırmanın şirketin aktifleriyle ilgili olduğu somut olarak ortaya konulmalıdır. Aksi takdirde, TTK m. 523/2’de bu koşulun aranmasının bir önemi kalmayacak ve ayırım kanuna aykırı olacaktır.

Konuya ilişkin Yargıtay kararları incelendiğinde genellikle aktif kavramının içeriğine girilmediği, bunun tespitinin bilirkişilere bırakıldığı saptanmıştır. Yargıtay bir kararında özkaynakların güçlendirilmesi amacı ile kar dağıtımına gidilmeyip, olağanüstü yedek akçe ayrılmasını haklı bulmuştur²⁷. Özkaynak²⁸, Kavramsal Çerçeve²⁹ m. 4.63’te işletmenin tüm yükümlülükleri düşüldükten sonra varlıkları üzerinde kalan hakları olarak tanımlanmıştır³⁰. Buna göre muhasebesel anlamda, işletmenin özkaynak tutarının bulunabilmesi için, işletmenin pasif tutarından kısa ve uzun vadeli yükümlülükler tutarının çıkarılması gerekir. Geriye kalan tutar, varlıklar üzerindeki hakların parasal tutarı olup, şirketin aktifini oluşturur. Dolayısıyla kararda özkaynak ile ifade edilmek istenen, şirketin aktifinde yer alan varlıklarıdır. Bir başka uyumsuzlukta kar dağıtımının kanuna, esas sözleşmeye ve iyi niyet kurallarına uygun olduğu, kar dağıtımının şirketin yatırım projesini etkileyeceği, şirketin devamlı ve düzenli gelişmesine engel olacağı, ilgili olağan genel kurulda alınan karın dağıtılmayıp olağanüstü yedeklerde kalması yönündeki kararın afaki iyiniyet kurallarına aykırı olmadığı gerekçesiyle Yargıtay davanın reddine karar vermiştir³¹. Kararda kar dağıtımının şirketin yatırım projesini etkilemesi gerekçe olarak kabul edilmiştir. Yatırım projeleri şirketin varlıklarına ilişkin olduğu için, şirket aktiflerine dahil olacaktır. Yargıtay’ın önüne gelen diğer bir uyumsuzlukta davacı, şirket karının yedek akçe olarak ayrılması ve ortaklara dağıtılmamasına yönelik genel kurul kararının, davacının kar payı alma hakkını ihlal ettiğini ileri sürmüştür. 29.06.2012 tarihli genel kurul toplantısında alınan karın yedek akçe

---

²⁶ Poroy/Tekinalp/Çamoğlu, s. 325.

²⁷ Y. 11. HD., E. 2017/1919, K. 2019/1188, karar için bkz. <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasilmemciWeb/>, (ET. 24.07.2019).

²⁸ Aynı kavramı ifade etmek üzere muhasebe literatüründe “öz sermaye”, “öz varlık” ve “net varlık” ifadeleri de kullanılmaktadır (Küçüksavaş, s. 32; Koç Yalkın, Yüksel: *Genel Muhasebe İlkeler ve Uygulamalar*. Nobel Akademik Yayıncılık, Ankara 2012, s. 405; Türk, s. 173 dnp 1). Biz TMS ve TTK ile uyumlu olarak özkaynak terimini kullanacağız.

²⁹ Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Kurumu’nun 25.10.2018 Tarihli Kurul Kararı ile 27 Ekim 2018 Tarihli ve 30578 Sayılı Resmi Gazete’de yayınlanmıştır. Bkz. <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/10/20181027-16.pdf>, (ET. 25.07.2019).

³⁰ Özkaynaklar, işletmenin varlıklar toplamından yabancı kaynakların indirilmesi suretiyle kalan kısmı olduğu hususunda bkz. Poroy/Tekinalp/Çamoğlu, s. 305; Sevilengül, s. 585.

³¹ Y. 11. HD., E. 2016/722, K. 2017/3749, karar için bkz. <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasilmemciWeb/>, (ET. 24.07.2019).

olarak ayrılmasına dair kararın iptali ile davalı şirketin kuruluş tarihinden bu yana elde ettiği karın tespitini, davacının davalı şirkette bulunan payı ile orantılı olarak almaya hak ettiği kar payının kendisine ödenmesini talep etmiştir. Yargıtay davalı şirketin son üç yıldır zarar ettiği, bu yıllara ilişkin bilançoların genel kurul toplantısı yapılarak onaylanmadığı ancak, 10.08.2009 tarihli genel kurul toplantısında bir önceki yıla ait karın ortaklara dağıtılmayarak yedek akçeye ayrılmasına karar verildiği, bu karara karşı herhangi bir iptal davası açılmadığı, alınan bilirkişi raporunda ise, davalı şirketin son üç yıldır zarar ettiği, faaliyetini devam ettirebilmesi için yedek akçenin dağıtılmaması gerektiği yönünde görüş bildirildiği gerekçesiyle davanın reddine karar vermiştir³². Bu kararda şirketin zarar etmesi sebebiyle şirketin faaliyetini devam ettirebilmesi için yedek akçe ayırmanın TTK m. 523/2'ye uygun olduğuna karar vermiştir. Zarar, bilançoda özkaynak grubu altında muhasebeleştirilmekte olup, şirketin aktif tutarını etkilemektedir³³.

Diğer kararlarda bilirkişi raporu ile şirketin sermaye ihtiyacının saptanması³⁴ ve şirketin olası krizlerde güçlü olması ve belki yeni yatırım olanağı³⁵ gerekçeleri kar dağıtmayıp, bu tutarın olağanüstü yedek akçe olarak ayrılması açısından geçerli sayılmıştır. Bu gerekçeler incelendiğinde, aktiflerin yeniden sağlanması koşulunun geniş olarak yorumlandığı ortaya çıkmaktadır. Zira her şirketin sürekli olarak sermaye ihtiyacı bulunmaktadır. Benzer şekilde bütün şirketler “olası” krizlerle karşılaşma riski altındadır. Yargıtay’ın önüne gelen diğer bir uyuşmazlıkta davalılar, şirketin mali yapısını güçlendirmek yurt içi ve yurt dışı yatırımlarının geleceğini tehlikeye atmamak ve şirketin devamlı gelişimini sağlamak amacı ile karın dağıtılmayıp olağanüstü yedek akçeye ayrılmasına karar verildiğini ileri sürmüştür. Yargıtay, davalı şirketin 2012 yılında kar elde ettiği, ayrıca 9.063.418,24 TL nakdi yardım ve bağış yaptığı, mevcut durumda şirket ortaklarına kar payı dağıtılmasının hayatın olağan akışının gerektirdiği bir durum olduğu gerekçesiyle karın dağıtılmayıp yedek akçe olarak eklenmesine ilişkin genel kurul kararını iptal etmiştir³⁶. Bu kararda, davalı şirketin olağanüstü

---

³² Y. 11. HD., E. 2014/12451, K. 2014/19092, karar için bkz. <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>, (ET. 25.07.2019).

³³ Bilançoda “Geçmiş Yıllar Zararları Hesabı” ve “Dönem Net Zararı” hesapları bulunmaktadır. İlk hesap, bilançonun hazırlandığı tarih itibarıyla geçmiş faaliyet dönemlerinde ortaya çıkan dönem net zararlarının izlenmesinde kullanılır. İkinci hesap ise, işletmenin faaliyet dönemine ait vergi sonrası net kar veya zarar tutarlarının izlendiği hesaptır. Bkz. Lazol, s. 278; Sevilengül, s. 605; Bayazıtlı, Ercan/Çelik, Orhan/Gürdal, Kadir: *Genel Muhasebe*. Siyasal Kitabevi, Ankara 2016, s. 502; Gökçen, s. 367; Finansal Raporlama Standartlarına Uygun Hesap Planı Taslağı, s. 128, 130.

³⁴ Y. 11. HD., E. 2014/16317, K. 2014/18707, karar için bkz. <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>, (ET. 24.07.2019).

³⁵ Y. 11. HD., E. 2014/16681, K. 2015/2045, T. 16.2.2015, karar için bkz. Lexpera, (ET. 20.07.2019).

³⁶ Y. 11. HD., E. 2018/5179, K. 2019/6573, karar için bkz. <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>, (ET. 24.10.2019).

yedek akçe ayırma gerekçeleri yerinde görülmemiştir. Zira şirket, nakdi bağış ve yardım yapmıştır.

1.2.2. Şirketin Sürekli Gelişimi ve Olabildiğince Kararlı Kar Payı Dağıtımını Yönden Haklı Görülmesi

1.2.2.1. Genel Olarak

Genel kurul, bütün pay sahiplerinin menfaatleri dikkate alındığında, şirketin sürekli gelişimi ve olabildiğince kararlı kar payı dağıtımını yönden haklı görülüyorsa yedek akçe ayrılması yönünde karar alabilir (TTK m. 523/2(b)). Yedek akçe ayrımı açısından, bütün pay sahiplerinin menfaatinin dikkate alınması gerekir. Buna göre, pay sahiplerinin pay oranının ne kadar olduğunun bir önemi yoktur. Bir başka deyişle burada kıstas, bütün pay sahipleri olduğu için azlık pay sahibi³⁷ olup olmaması önemli değildir. Doktrinde menfaat şartı ciddi olan, uygulanan veya uygulanacak olan projelerde somutlaşmış olması, aksi takdirde kar dağıtmayarak azlığı sıkıntıya sokmak için verilmiş bir karar olarak nitelendirilmesi gerektiği ifade edilmektedir³⁸. Kanaatimizce bütün pay sahiplerinin menfaati açısından kıstas, yaptıkları yatırımın mevcut değerinin korunması ve arttırılması ile karşılığında kar payı almasının sağlanmasıdır. Pay sahibinin yapmış olduğu yatırım, payları ile somutlaştığı için payın değerini azaltacak durumlardan korunmak veya arttıracak durumları sağlamak için yedek akçe ayrılması bütün pay sahiplerinin menfaatine olacaktır. Buna göre şirket bilançosuna göre şirkette bulunan zararın kapatılması³⁹, borçların ödenmesi veya çevreye verilen zararların giderilmesi için yedek akçe ayırmak, şirketin mevcut finansal durumunu koruması açısından gereklidir. Bununla birlikte şirketin yatırım yapması, üretimi kolaylaştırmak için demirbaşlar satın alması, piyasada daha iyi bir konuma gelebilmek için araştırma ve geliştirme çalışmaları yapması, taşıma ücreti vermek yerine şirkete taşıt alması gibi işlemler şirketin finansal durumunu iyileştirecektir. Buna karşın şirkette israf varsa, gideri yüksek yönetim binalarında çalışılıyor, gereksiz lüks seyahatler yapılıyor, yüklü temsil ödenekleri kullanılıyorsa ve tasarruf önlemleri uygulanmıyorsa finans yükünü azaltmak sebebi de ciddiye alınamaz⁴⁰.

---

³⁷ TTK m. 411'in madde metin başlığında sermayenin en az onda birini, halka açık şirketlerde yirmide birini oluşturan pay sahipleri azlık olarak adlandırılmaktadır. Aynı yönde bkz. Poroy, Reha/Tekinalp, Ünal/Çamoğlu, Ersin: *Ortaklıklar Hukuku I*. Yeniden Yazılmış 14. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2019, s. 571; Domaniç, Hayri: *Anonim Şirketler Hukuku ve Uygulaması, TTK Şerhi II*. Temel Yayınları, İstanbul 1988, s. 814; Bununla birlikte aynı oran için doktrinde azınlık kavramını kullanan yazarlar da bulunmaktadır. Bkz. Bahtiyar, s. 156; Pulaşlı, s. 944; Şener, Oruç Hami: *Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku Ders Kitabı*. Seçkin Yayıncılık, Ankara 2019, s. 490; Biz TTK ile uyumlu olarak çalışmada azlık kavramını kullanacağız.

³⁸ Poroy/Tekinalp/Çamoğlu, s. 325.

³⁹ Aynı yönde bkz. Y. 11. HD., E. 2014/12451, K. 2014/19092, karar için bkz. <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>, (ET. 25.07.2019).

⁴⁰ Poroy/Tekinalp/Çamoğlu, s. 326.

1.2.2.2. Şirketin Sürekli Gelişimi Yönünden Haklı Görülmesi

Şirketin sürekli gelişiminden kasıt, şirketin mevcut finansal durumundan daha iyi hale getirilmesidir. Finansal durum açısından şirketin yıllık faaliyetinden elde ettiği karı etkileyen işlemleri dikkate alınacaktır. Kanaatimizce burada şirketin finansal tabloları arasında yer alan kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu verilerinden yararlanılabilir⁴¹. Kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu, “kar veya zararın” ve “diğer kapsamlı gelirin” tüm bileşenlerinden oluşup, iki kısma ayrılmaktadır (TMS 1 m. 7). Kar veya zarar kısmı, bir işletmenin belli bir döneme ait faaliyet sonuçlarını gösterir. Bu kısımda işletmenin ürettiği mal ve sunduğu hizmetin satış hasılatı, finansal yatırım yapmışsa bunlardan elde ettiği gelirler, işletmenin esas faaliyetine girmeyen ama işletmenin elde ettiği gelirler ve bunlara ilişkin giderler bulunur. Bir başka deyişle, şirketin bir dönem boyunca yapmış olduğu işlemler sebebiyle elde ettiği gelirler ve katlandığı giderler bu tabloda gösterilmektedir⁴². Bu kısım sayesinde şirketin sürekli gelişimi açısından nereye yatırım yapılması gerektiği belirlenebilecektir. Zira hangi malların ne kadarının satıldığı veya iade edildiği gibi bilgilere ulaşılabilecektir. Tablonun diğer kapsamlı gelir kısmında, diğer standartlar tarafından kar veya zarara yansıtılması zorunlu kılınmayan veya yansıtılmasına izin verilmeyen gelir ve gider kalemlerinden (yeniden sınıflandırma düzeltmeleri dahil) oluşur (TMS 1 m. 7). Bu kısımda şirketin özkaynaklarında artış veya azalış yaratan ve henüz nakde dönüşmemiş olan gelirler veya giderler hakkında bilgiler raporlanmaktadır⁴³. Örneğin duran varlıklarda yeniden değerlendirme fazlasındaki değişimler, yurtdışındaki bir işletmenin finansal tablolarının çevriminden kaynaklanan kazanç ve kayıplar, yabancı para çevirim farkları gibi (TMS 1 m. 7/a-c). Bu veriler ele alınarak değerinde azalma olan bir arsayı satma kararı alınabilecektir.

⁴¹ Finansal tablolar, bir işletmenin belirli bir dönemdeki mali işlemleri ile bu işlemler sonucu oluşan ekonomik kaynakları ve finansal performansı hakkında bilgi vermek üzere hazırlanan tablolardır. İçerisinde verilen bilgilere göre çeşitlere ayrılmaktadır. Bu tablolar bilanço, kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu, özkaynak değişim tablosu, nakit akış tablosu ve önemli muhasebe politikalarını ve diğer açıklayıcı bilgileri içeren dipnotlardan oluşur (TMS 1 m. 10; TTK m. 514/1). Bkz. Yalçın, Erhan: *Uluslararası Finansal Raporlama (TMS-TFRS)*. Seçkin Yayıncılık, Ankara 2015, s. 185; Akıncı, Nejat/Ünlü, Müjdat: *Mali Tablolar Analizi*. Barış Yayınları, İzmir 1988, s. 25.

⁴² Bu kısımda Brüt Satış Hasılatı, Esas Faaliyet Dönem Giderleri, Esas Faaliyetlerden Diğer Gelir/Gider ve Kazançlar/Zararlar ile Diğer Faaliyetlerden Gelir ve Kazançlar, Finansal Gelirler/Giderler, Dönem Net Karı/Zararı hesapları bulunmaktadır. Bkz. Finansal Raporlama Standartlarına Uygun Hesap Planı Taslağı, s. 131-158.

⁴³ Örtün, Remzi/Kaval, Hasan/Karapınar, Aydın: *Türkiye Muhasebe – Finansal Raporlama Standartları (TMS-TFRS)*. Gazi Kitabevi, Ankara 2012, s. 27; Esas itibarıyla varlık ve borçların gerçeğe uygun değerlerindeki değişiklikleri temsil ederler ve dolayısıyla geçicidirler. Bkz. Zülch, Henning/Pronobis, Paul: “The Predictive Power of Comprehensive Income and Its Individual Components under IFRS”. HHL-Arbeitspapier, S. 95, 2010, s. 2, <https://www.hhl.de/fileadmin/texte/publikationen/arbeitspapiere/hhlap0095.pdf>, (ET. 26.07.2019).

1.2.2.3. Olabildiğince Kararlı Kar Payı Dağıtım Yönünden Haklı Görülmesi

Genel kurul, olabildiğince kararlı kar payı dağıtım yönünden haklı görülüyorsa yedek akçe ayrılması yönünde karar alabilir (TTK m. 523/2). Buna göre, yedek akçe ayrabilmesi için, bu ayırımın olabildiğince kararlı kar payı dağıtım yönünden haklı görülmesi gerekmektedir. Şirket, gelecek yıllarda kar dağıtımını sürdürebilmesi için mevcut yılda yedek akçe ayırmalıdır. Bu da şirketin aktiflerinin arttırılması için yapılan faaliyetler yoluyla gerçekleşecektir. Bununla birlikte, genel kurul keyfi olarak bilançoda ortaya çıkan kazancı dağıtmama kararı alamayacak; ancak haklı sebepleri varsa kar dağıtmak yerine yedek akçe ayırabilecektir. Yargı kararlarında da TTK m. 523/2'nin, şirketin nihai amacının kar elde edip ortaklara dağıtması esasının en önemli istisnalarından olduğu ve uygulamada da sıkça görüldüğü ifade edilmektedir⁴⁴.

1.2.3. Genel Kurulda Karar Alınması

TTK m. 523/2 uyarınca yedek akçe ayrılması yönünde kararı genel kurul alabilir. Genel kurul kanunda aksine bir hüküm bulunmadığı için sermayenin en az dörtte birini karşılayan payların sahiplerinin veya temsilcilerinin varlığıyla toplanacaktır. Olağanüstü yedek akçe ayırma kararı toplantıda hazır bulunan oyların çoğunluğu ile verilecektir (TTK m. 418/1 ve 2). Yönetim kurulu tarafından bu karar alınmaz. Yargıtay'ın önüne gelen bir uyuşmazlıkta da, karın yönetim kurulu kararı ile yedek akçe olarak ayrılmasının pay sahiplerinin vazgeçilmez hakkını ihlal ettiği saptanmıştır⁴⁵.

Kanunda olağanüstü yedek akçe ayırma koşulları sayılmakla birlikte, genel kurulun bu kararı verirken haklı sebepleri açıklama zorunluluğu düzenlenmemiştir. Uygulamada birçok şirket kar payı dağıtmak yerine, yedek akçe ayırımına gitmektedir. Buna karşı iptal istemiyle davalar açılmaktadır⁴⁶. Yargılama esnasında yedek akçe ayırmanın gerekçelerinin açıklanması beklenmektedir⁴⁷. Örneğin Yargıtay önüne gelen bir uyuşmazlıkta karın, olağanüstü yedek akçeye ayrılmasına ilişkin karar genel kurulda gerekçelendirilmemiş olsa bile, yargılama sırasında davalının bunu açıklayarak somut deliller ile ispat etmesi gerektiğini ifade etmiştir⁴⁸. Benzer şekilde

---

⁴⁴ Y. 11. HD., E. 2015/994, K. 2015/5904, T. 28.04.2015; Y. 11. HD., E. 2014/16681, K. 2015/2045, T. 16.2.2015; Y. 11. HD., E. 2014/12784, K. 2015/9772, T. 1.10.2015. Kararlar için bkz. Lexpera, (ET. 20.07.2019).

⁴⁵ Y. 11. HD., E. 2016/13576, K. 2018/4219, karar için bkz. <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>, (ET. 27.07.2019).

⁴⁶ Örnek olarak bkz. Y. 11. HD., E. 2015/6354, K. 2016/3021, T. 17.3.2016; Y. 11. HD., E. 2015/994, K. 2015/5904, T. 28.04.2015, kararlar için bkz. Lexpera, (ET. 26.07.2019).

⁴⁷ TTK m. 523/2'de yer alan durumların gerçekleştiğini ispat yükünün şirketin üzerinde olduğu hususunda bkz. Y. 11. HD., E. 2014/14684, K. 2015/1919, karar için bkz.

⁴⁸ Bu davda Yargıtay kar payının dağıtılmamasına ilişkin genel kurul kararının iyiniyetli olmadığını kabulü ile alınan kararın iptaline karar verilmesi gerekirken vermeyen yerel mahkeme kararını bozmuştur. Bkz. Yar. 11. HD., E. 2012/13234, K. 2014/3514, T. 25.2.2014,

Yargıtay'ın önüne gelen bir uyuşmazlıkta, davalı şirketin genel kurullarında alınan kar dağıtılmamasına ilişkin kararın şirketin devamlı gelişimi için uygun ve yararlı olduğu yönünde davalının savunmaları bilirkişilerce yeterince irdelenmediği saptanmıştır. Bu durumda şirket kayıtları incelenmek karın dağıtılmayarak yedek akçeye eklenmesi gerekip gerekmediğinin değerlendirilmesi gerektiği için yerel mahkemenin kararını bozmuştur⁴⁹. Şayet herhangi bir gerekçe olmaksızın yedek akçe ayrılmışsa, kanuna aykırılık sebebiyle alınan genel kurul kararı iptal edilecektir⁵⁰. Örneğin Yargıtay'ın önüne gelen bir uyuşmazlıkta genel kurul, 2013 yılı karının % 5'inin yedek akçe olarak ayrıldıktan sonra kalanının ortaklara dağıtılmayıp, şirkette bırakılması yönünde karar almıştır. Yerel mahkeme, kar dağıtılıp dağıtılmaması konusunun takdiri genel kurula aitse de, bu yetkinin kullanılmasının keyfi olmadığı, kar payının hangi gerekçelerle tam olarak dağıtılmadığının somut şekilde davalı tarafından ispatlanması gerektiğini ifade etmiştir. Alınan kararın, objektif iyi niyet kullarına uygun olmadığı gerekçesiyle iptaline karar vermiştir. Yargıtay, yerel mahkemenin kararını onamıştır⁵¹.

Kanaatimizce TTK m. 523/2'de olağanüstü yedek akçeyi ayırmayı koşullara bağlayıp, bunların genel kurul karar alırken açıkça belirtilmemesini düzenlemek eksiklik olmuştur. Gerekçelerin karar alınırken aranması gerekmektedir. Bu durum şirketin de menfaatine olacaktır. Zira belirttiğimiz üzere olağanüstü yedek akçe ayırma kararına karşı birçok iptal davası açılmaktadır. Gerekçelerin neler olduğu ve gerçekten var olup olmadığı yargılama esnasında tartışılmaktadır. Bu da hem pay sahipleri arasında çatışmalara sebep olmakta hem de davalarla zaman kaybına sebep olmaktadır. Oysa genel kurulda karar alınırken, somut delillerle olağanüstü yedek akçe ayırma koşulları ortaya konulsa, pay sahibi de dava açmaktan vazgeçecektir.

1.3. Pay Sahibinin Kar Payı Hakkı ile İlişkisi

TTK m. 523/1'de ayrılmadıkça pay sahiplerine dağıtılacak kar payının belirlenemeyeceği düzenlenmiştir. TTK m. 523/2'de ise, hükümde düzenlenen koşullar varsa olağanüstü yedek akçe ayrılabilmesi için yer almıştır. Dolayısıyla TTK olağanüstü yedek akçe ayırmasını, pay sahibinin kar payı hakkıyla ilişkili

---

karar için bkz. Lexpera, (ET. 26.07.2019).

⁴⁹ Y. 11. HD., E. 2015/6057, K. 2015/13567, karar için bkz. <https://kararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>, (ET. 28.07.2019).

⁵⁰ Kırca, İsmail/Şehirli Çelik, Feyzan/Manavgat, Çağlar: *Anonim Şirketler Hukuku, C. 2/2, Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü*. Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara 2016, s. 80; Üçışık/Çelik, s. 259; Bilgeç, Hakan: "Türk Hukukunda Anonim Şirketlerde Kar Payında İmtiyaz". *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Prof. Dr. Durmuş TEZCAN'a Armağan, C. 21, Özel S., 2019, s. 2333.

⁵¹ Y. 11. HD., E. 2016/14547, K. 2018/7090, T. 15.11.2018; Karar için bkz. Lexpera, (ET. 26.07.2019); Aynı yönde Y. 11. HD., E. 2015/994, K. 2015/5904, T. 28.04.2015, karar için bkz. Lexpera, (ET. 26.07.2019).

olarak düzenlemiştir. Şirketin olağanüstü yedek akçe ayırması, pay sahibine kar dağıtmaması için bir imkandır. Bu imkan kullanıldığı durumlarda, pay sahibi tarafından neler yapılabileceği incelenmelidir. İlk olarak yukarıda da bahsettiğimiz üzere TTK m. 523/2’de yer alan koşullar mevcut değilse, pay sahibi genel kurul kararı aleyhine iptal davası açabilecektir⁵²; ancak mahkeme iptal kararı ile kar dağıtılması yönünde karar veremeyecektir⁵³. Keza iptal kararı üzerine genel kurulun kar payı dağıtma zorunluluğu da bulunmamaktadır. Genel kurul bu tavrını yıllarca sürdürebilecektir. Bu sebeple, kanaatimizce bu konuda pay sahibinin, TTK m. 531’de düzenlenen anonim şirketin haklı sebeple feshini isteyip isteyemeyeceği ele alınmalıdır. Zira dava sonucunda hakim, şirketin feshi yerine kar payının dağıtılmasına karar verebilecektir⁵⁴. TTK m. 531 uyarınca, ancak haklı sebeplerin varlığı halinde sermayenin en az onda birini ve halka açık şirketlerde yirmide birini temsil eden payların sahipleri, mahkemeden şirketin feshine karar verilmesini isteyebilirler. Kanunda haklı sebep kavramı tanımlanmamış, örnek verilerek de açıklanmamış, bu kavramın niteliklerinin belirlenmesi ve tanımlanması yargı kararları ile öğretiyeye bırakılmıştır⁵⁵. Doktrinde çeşitli tanımlamalar yapılmıştır. Örneğin bir görüşe göre TTK m. 531 anlamında haklı sebep, yöneten çoğunluğun bu gücünü TMK m. 2 anlamında kötüye kullanarak anonim şirketin ve/veya azlıkta kalan pay sahiplerinin menfaatlerini ihlal eden sürekli nitelikteki karar almasından doğan sebeplerdir⁵⁶. Diğer bir görüş haklı sebebi davacı pay sahiplerinden şirketin devamı -objektif olarak- beklenemez bir hal olarak tanımlamaktadır⁵⁷. Bununla birlikte, kanunda bir tanımlama yapılmaması sebebiyle olağanüstü yedek akçe ayırmanın anonim şirketin feshi talebi için haklı sebep oluşturup oluşturmadığı irdelenmelidir.

---

⁵² Kırca/Şehirli Çelik/Manavgat, s. 80; Üçışık/Çelik, s. 259; Gürbüz Usluel, Aslı: *Anonim Şirketlerde Pay Sahibinin Kar Payı Alma Hakkı*. Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara 2016, s. 75; Bilgeç, s. 2333.

⁵³ Gürbüz Usluel, s. 75; Moroğlu, Erdoğan: *Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü*. On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2012, s. 334; Bilgeç, s. 2334.

⁵⁴ Nomer Ertan, Fusun: “Anonim Ortaklığın Haklı Sebeple Feshi Davası, TTK m. 531 Üzerinde Düşünceler”. *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, C. LXXIII, S. 1, 2015, s. 432; Çelik, Aytekin: “Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Anonim Şirketin Haklı Nedenle Feshi”. *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, C. XXV, S. 4, 2009, s. 579; Oruç, Murat: “6102 Sayılı Türk Ticaret Kanuna Göre Anonim Ortaklıktan Haklı Sebeplerle Fesih İstemine Bağlı Çıkma”. *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, C. XXVII, S. 1, 2011, s. 221; Gürbüz Usluel, s. 75; Bilgeç, s. 2335.

⁵⁵ TTK m. 531’in gerekçesi.

⁵⁶ Poroy/Tekinalp/Çamoğlu, s. 343.

⁵⁷ Nomer Ertan, s. 426; Şener’e göre şirketin devam etmesi, doğruluk ve güven kuralına göre dava açan ortak beklenemiyorsa haklı sebep oluşacaktır. Bkz. Şener, s. 637; Sumer, haklı sebeple bir sözleşmeye son verebilmek için o ilişkinin taraflar için çekilmez olması, sözleşmeyi sürdürmenin yararsız kalması gerektiğini ifade etmektedir. Bkz. Sumer, Ayşe: “Anonim Ortaklıkların Haklı Nedenle Feshi”. *Marmara Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, C. XXVIII, S. 1, 2010, s. 840.

Doktrinde bir görüş olağanüstü yedek akçe ayırımının, ortağın kar payı hakkını ihlal ederek TTK m. 531 kapsamında haklı sebep oluşturup oluşturmayacağı sorunu, çoğunluk gücünün kötüye kullanılmasıyla ilişkilendirilerek ele almıştır⁵⁸. Buna göre alınan genel kurul kararının haklı sebep olarak kabul edilmesinde çoğunluğun münhasıran kendi veya özel bir pay grubunun menfaatleri doğrultusunda kararlar alması, buna bağlı olarak azınlık haklarının ağır ve ciddi ölçüde ihlal edilmesi gerekmektedir⁵⁹. Bununla birlikte, kötüye kullanımın varlığı için, ilgili kararların sistematik olarak uygulanan bir politika çerçevesinde alınması ve uygulanması gerekmektedir⁶⁰. Dolayısıyla kar payı alma hakkının ihlalinin tespiti, tek başına haklı sebeple dava açılmasını sağlamayacak, söz konusu koşulların da bulunması gerekecektir. Konuyu bu başlık altında ele alan yazarlardan biri kar payı hakkı kavramını iki görünümünden yola çıkmıştır⁶¹. Buna göre kar payı hakkı, “yıllık kar payı hakkı” ile “mutlak kar payı hakkı” şeklinde ikiye ayrılmaktadır. Yıllık kar payı hakkı, her pay sahibinin, kanun veya esas sözleşmeye hükümlerine göre pay sahiplerine dağıtılması kararlaştırılmış net dönem karına, payı oranında katılma hakkını ifade eder (TTK m. 507). Kar payı hakkının diğer görünümü, ortaklığın kar elde etmek ve dağıtmak nihai amacından doğan vazgeçilmez nitelikteki mutlak kar payı hakkıdır⁶². Yıllık kar payı açısından TTK m. 531’de yer alan koşullar oluşmadan yedek akçe ayrılmışsa, genel kurul kararı, ortağın kar payı hakkını ihlal edecektir. Bu karara karşı iptal davası açılabilir; ancak bu ihlal kural olarak haklı sebep oluşturmayacaktır. Zira yıllık kar payı hakkının anılan şekilde ihlali, pay sahibi menfaatlerinin ihlali unsurunu içermesine karşın, tek başına, “kötüye kullanım” unsuru ile ölçüye ilişkin “çekilmezlik” ve “süreklilik” unsurlarını taşımadığından haklı sebep derecesine ulaşmamaktadır⁶³. Buna karşın, mutlak kar payı hakkının ihlali niteliğinde olan olağanüstü yedek akçe ayırımı koşullar sağlanırsa haklı sebep oluşturacaktır⁶⁴. Buna göre çok uzun süre olağanüstü yedek akçe ayrılıp kar dağıtılmaması, kötüye kullanım niteliğinde olup haklı sebep oluşturur. Bununla birlikte, çok uzun sürmeyen ancak

---

⁵⁸ Şahin, Ayşe: *Anonim Ortaklığın Haklı Sebep Feshi*. Vedat Kitapçılık, İstanbul 2013, s. 140 vd.; Erdem, Nuri: *Anonim Ortaklığın Haklı Sebep Feshi*. Vedat Kitapçılık, İstanbul 2019, s. 114 vd.; Şahin, Cansu: *Anonim Ortaklığın Haklı Sebep Feshi İsteminde Mahkemenin Fesih Dışındaki Çözümlere Karar Verme Yetkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2019, s. 16 vd.; Gültekin Tibet, Ayşe: *Anonim Ortaklığın Haklı Sebep Feshi*. Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2019, s. 36 vd.

⁵⁹ Şahin, s. 143-151; Erdem, s. 118.

⁶⁰ Şahin, s. 118 vd.; Erdem, s. 112; Şahin, C., s. 18.

⁶¹ Şahin, s. 158-168.

⁶² Poroy/Tekinalp/Çamoğlu, *Ortaklıklar Hukuku*, s. 696; Kar payının, paydan doğan ve dönemsel olarak ortaya çıkan malvarlıksal hak olduğu yönünde bkz. Gürbüz Usluel, s. 2.

⁶³ Şahin, s. 159, 160.

⁶⁴ Şahin, s. 162-164; Şahin, C., s. 20.

süreklilik kazanan kar dağıtmama durumunu da haklı sebep olarak kabul etmek gerekmektedir. Zira birkaç yıldan fazla bir süre boyunca karın dağıtılmaması, azınlığın kar payı hakkını sınırlandırılarak kar payı hakkını ağır bir şekilde ihlal etmektedir ve ekonomik menfaatlerine önemli ölçüde zarar vermektedir. Benzer şekilde, karın dağıtılmayarak yedek akçe olarak ayrılması; ancak aynı zamanda yönetim kurulu üyeleri veya çoğunluk lehine özellikle parasal menfaatler öngörülmesi durumu da haklı sebep olarak nitelendirilmektedir⁶⁵. Doktrinde başka bir görüş, anonim şirkette uzun yıllardır kar dağıtmama durumunda karın dağıtılmama nedenini de değerlendirerek haklı sebep olabileceğini ileri sürmektedir. Bu görüşe göre, süre açısından Sermaye Piyasası Mevzuatında oysuz paylara oy hakkı tanınması sonucunu doğuran 3 yıllık kar dağıtmama süresi benimsenebilecektir; ancak hakim somut olaya göre kar dağıtmama olgusunun haklı neden sayılıp sayılmayacağına karar verecektir⁶⁶.

Buna karşın doktrinde diğer bir görüş, kar TTK m. 523/2'ye dayanılarak dağıtılmamışsa, TTK m. 531'in uygulanamayacağı yönündedir⁶⁷. Dolayısıyla TTK m. 523/2'de yer alan koşullar mevcutsa, uzun yıllar kar payı dağıtılmasa bile haklı sebeple fesih davası açılmayacaktır.

Kanaatimizce karın olağanüstü yedek akçe olarak ayrılmasına ilişkin durumun haklı sebeple fesih imkanı yaratıp yaratmayacağı hususunda ikili bir ayrıma gidilmelidir. Bu ayırım yapılırken de, haklı sebep oluşturacak durumun, pay sahibi açısından bir hak ihlali oluşturması ve bu sebeple ortaklığın devamının pay sahibi açısından çekilmez hale gelmesi aranmalıdır⁶⁸.

İlk olarak, TTK m. 523/2'de yer alan olağanüstü yedek akçe ayırma koşulları oluşmaksızın genel kurul yedek akçe ayırmıştır. Bu durumda, pay sahibinin kar payı hakkı ihlal edilmiştir; bu ihlale karşı kar payı hakkının ihlal edildiğini düşünen pay sahibi genel kurul kararı aleyhine iptal davası açmalıdır. Pay sahibi, bu olasılıkta iptal davası açma hakkı varken haklı sebeple fesih davasını açamaz; çünkü hakkın ihlali süreklilik arz etmemektedir. Buna karşın doktrinde yer alan haklı sebeple fesih davası bir son çare ve tali bir araç olarak nitelendirilmesi sebebiyle öncelikle genel kurul kararı aleyhine iptal davası açılması gerekçesine katılmamaktayız⁶⁹. Zira TTK m. 531'de fesih davasından önce başka yollara

---

⁶⁵ Şahin, s. 165, 166.

⁶⁶ Sumer, s. 849.

⁶⁷ Poroy/Tekinalp/Çamoğlu, s. 346; Şahin, C., s. 21.

⁶⁸ Şahin, s. 113-121; Başka bir görüş bu şartları "Fesih talebinin haklı sebebe dayanması, azınlık pay sahibi haklarının zarar görmesi ve ortaklığın çekilmez hale gelmesi ile haklı sebep teşkil eden olguların süreklilik arz etmesi" şeklinde ifade etmektedir. Bkz. Gültekin Tibet, s. 18-20.

⁶⁹ Şener, s. 636; Sumer, s. 844; *Moroğlu*, davanın de lege feranda, başka kanuni olanakların sonuç vermemesi şartına bağlanmasının, davanın azınlık tarafından tehdit aracı olarak kullanılmasını önleyeceğini ileri sürmektedir. Bkz. Moroğlu, Erdoğan: "Anonim Ortaklıkta Azınlık Pay Sahiplerinin Korunması ve Haklı Nedenlerle Fesih". *Makaleler*, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2010, s. 106-107. Karşı yönde fesih davasının son çare olmasından kasıt,

başvurulması koşulu yer almamıştır. Bir başka deyişle, haklı sebeple anonim şirketin feshi davası açılması için daha önceden genel kurul kararı aleyhine iptal davası açılması önkoşul değildir. Buna karşın hakim haklı sebebin mevcut olup olmadığı noktasında takdir yetkisini kullanırken göz önüne alacağı bir etken olabilecektir⁷⁰. Bununla birlikte, pay sahibi iptal davası açsa da mahkeme kar dağıtım kararı veremeyecektir. Bunun üzerine gene kurul sistematik ve sürekli şekilde, aynı yöntemle başvuruyorsa bu durum haklı sebep oluşturacaktır⁷¹. Zira pay sahibinin kar payı alma hakkını keyfi olarak ihlal etmiş ve bu durum sürekli hale gelmiştir. Bir başka deyişle hak ihlali, hem zamansal anlamda sürekli olmalı ve tekrarlanmalı, hem de birden fazla ihlal birbiriyle bağlantılı olarak gerçekleştirilmelidir⁷². Buna karşın, süre açısından kesin bir kriter koymak mümkün değildir. Her somut olay kendi koşulları açısından değerlendirilmelidir. Son olarak, kar dağıtılmamasının azınlık bakımından haklı neden teşkil edebilmesi için, azınlığın, çelişkili davranış yasağı gereğince karın dağıtılmaması yönündeki genel kurul kararlarına muhalif kalmış olması aranır⁷³.

İkinci durumda, TTK m. 523’de yer alan koşullara uygun şekilde olağanüstü yedek akçe ayrılmıştır. Bu durumda, kural olarak pay sahibi haklı sebeple fesih davası açamaz; çünkü ortada hak ihlali bulunmamaktadır. Buna karşın bu durumun sistematik bir şekilde devam etmesi, mutlak kar payı hakkını ihlal edecektir⁷⁴. Anonim şirkette, kar payını alamayan ve payını başkasına da devredemeyen pay sahibi açısından, bu durum haklı sebep oluşturabilir. Zira TTK’da haklı sebep kavramı tanımlanmamıştır. Anonim şirket ilişkisinin feshine olanak tanıyan haklı sebebin gerçekleşip gerçekleşmediğinin belirlenmesi bir takdir sorunudur. Hakim, TMK m. 4 çerçevesinde kararını, hukuka ve hakkaniyete uygun olarak vermelidir⁷⁵.

---

hakimin verebileceği en son kararın anonim şirketin feshi olduğu hususunda bkz. Poroy/ Tekinalp/Çamoğlu, s. 343; Çamoğlu, Ersin: *Kollektif Ortaklığın Haklı Sebeple Feshi ve Ortağın Haklı Sebeple Çıkarılması*. Vedat Kitapçılık, İstanbul 2007, s. 70-71; Ayoğlu, Tolga: “Anonim Ortaklıkların Haklı Nedenle Feshi”. *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 10, S. 2, 2013, s. 235; Şahin, s. 75.

⁷⁰ Ayoğlu, s. 235; Poroy/Tekinalp/Çamoğlu, s. 343; Çelik, s. 577; Oruç, s. 215; Nomer Ertan, s. 428; Erdem, s. 213; Şahin, s. 176.

⁷¹ Poroy/Tekinalp/Çamoğlu, s. 345; Tekinalp, s. 292.

⁷² Şahin, s. 120; Erdem, çoğunluğun gücünü kötüye kullandığını gösteren eylemlerin devamlılık arz etmesi ve belirli bir sıklığa ulaşmış olması gerektiğini, kalıcı etki bırakan ihlaller söz konusu olmadığı sürece ortaklığa devam etmekten umulan faydanın ortadan kalkmasından söz edilemeyeceğini vurgulamaktadır. Bkz. Erdem, s. 112.

⁷³ Erdem, s. 162.

⁷⁴ İmregün, anonim şirketin kurulmasındaki amaç kar elde etmek olduğundan, edinilen karın sürekli olarak yedek akçe olarak ayrılması ve pay sahiplerine hiç veya makul ölçüde kar dağıtılmamasının kar payı hakkının ihlaline sebep olacağını belirtmektedir. Bkz. İmregün, Oğuz: *Anonim Ortaklıklar*. Yasa Yayınları, İstanbul 1989, s. 294.

⁷⁵ Şener, s. 637.

SONUÇ

Genel kurul kararıyla ayrılan yedek akçeler, olağanüstü yedek akçeyi oluşturmaktadır. 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu madde 523/2 uyarınca olağanüstü yedek akçe ayırımı için üç koşul saptanmıştır. İlk olarak yedek akçe ayırma aktiflerin yeniden sağlanabilmesi için gerekli olmalıdır. Aktif kavramı, şirketin finansal tablolarından bilançoya göre belirlenecektir. Bilanço, işletmenin belli bir andaki varlık ve kaynak yapısını gösteren tablodur. Aktif taraf, o işletmenin varlıklarını göstermekte olup dönen ve duran varlıklardan oluşur. Buna göre şirket bilançosunda yer alan dönen ve duran varlıkların tamamı gerekçe gösterilerek yedek akçe ayrılabilir.

Yedek akçe ayırımı açısından, bütün pay sahiplerinin menfaatinin dikkate alınması gerekir. Bütün pay sahiplerinin menfaati açısından kıstas, yaptıkları yatırımın mevcut değerinin korunması ve artırılması ile karşılığında kar payı almasının sağlanması olmasıdır. Bu menfaat dikkate alındığında şirketin sürekli gelişimi ve olabildiğince kararlı kar payı dağıtımını yönünden yedek akçe ayırmanın haklı görülmesi gerekecektir. Şirketin sürekli gelişiminden kasıt, şirketin mevcut finansal durumundan daha iyi hale getirilmesidir. Finansal durum açısından şirketin yıllık faaliyetinden elde ettiği karı etkileyen işlemleri dikkate alınacaktır. Bununla birlikte, genel kurul keyfi olarak bilançoda ortaya çıkan kazancı dağıtmama kararı alamayacak; ancak haklı sebepleri varsa kar dağıtmak yerine yedek akçe ayırabilecektir.

TTK m. 523/2 uyarınca yedek akçe ayrılması yönünde kararı genel kurul alabilir. Genel kurul kanunda aksine bir hüküm bulunmadığı için sermayenin en az dörtte birini karşılayan payların sahiplerinin veya temsilcilerinin varlığıyla toplanacaktır. Olağanüstü yedek akçe ayırma kararı toplantıda hazır bulunan oyların çoğunluğu ile verilecektir (TTK m. 418/1 ve 2). Kanunda olağanüstü yedek akçe ayırma koşulları sayılmakla birlikte, genel kurulun bu kararı verirken haklı sebepleri açıklama zorunluluğu düzenlenmemiştir. TTK m. 523/2'de olağanüstü yedek akçeyi ayırmayı koşullara bağlayıp, bunların genel kurul karar alırken açıkça belirtilmemesini düzenlemek eksiklik olmuştur. Gerekçelerin karar alınırken aranması gerekmektedir.

TTK olağanüstü yedek akçe ayırımını, pay sahibinin kar payı hakkıyla ilişkili olarak düzenlemiştir. Şirketin olağanüstü yedek akçe ayırması, pay sahibine kar dağıtmaması için bir imkandır. Bu imkan kullanıldığı durumlarda, pay sahibi tarafından neler yapılabileceği incelenmiştir. İlk olarak yukarıda da bahsettiğimiz üzere TTK m. 523/2'de yer alan koşullar mevcut değilse, pay sahibi genel kurul kararı aleyhine iptal davası açabilecektir; ancak mahkeme iptal kararı ile kar dağıtılması yönünde karar veremeyecektir. İkinci olarak kanaatimizce bu konuda pay sahibinin, TTK m. 531'de düzenlenen anonim şirketin haklı sebeple feshini isteyip isteyemeyeceği ele alınmıştır. Zira dava

sonucunda hakim, şirketin feshi yerine kar payının dağıtılmasına karar verebilecektir. Karın olağanüstü yedek akçe olarak ayrılmasına ilişkin durumun haklı sebeple fesih imkanı yaratıp yaratmayacağı hususunda ikili bir ayrıma gidilmiştir. Bu ayırım yapılırken de, haklı sebep oluşturacak durumun, pay sahibi açısından bir hak ihlali oluşturması ve bu sebeple ortaklığın devamının pay sahibi açısından çekilmez hale gelmesi aranmıştır. İlk olarak, TTK m. 523/2'de yer alan olağanüstü yedek akçe ayırma koşulları oluşmaksızın genel kurul yedek akçe ayırmıştır. Bu durumda, pay sahibinin kar payı hakkı ihlal edilmiştir; bu ihlale karşı kar payı hakkının ihlal edildiğini düşünen pay sahibi genel kurul kararı aleyhine iptal davası açmalıdır. Bununla birlikte, pay sahibi iptal davası açsa da mahkeme kar dağıtım kararı veremeyecektir. Bunun üzerine genel kurul sistematik ve sürekli şekilde, aynı yönteme başvuruyorsa bu durum haklı sebep oluşturacaktır. Zira pay sahibinin kar payı alma hakkını keyfi olarak ihlal etmiş ve bu durum sürekli hale gelmiştir. Buna karşın, süre açısından kesin bir kriter koymak mümkün değildir. Her somut olay kendi koşulları açısından değerlendirilmelidir. Son olarak, kar dağıtılmamasının azınlık bakımından haklı neden teşkil edebilmesi için, azınlığın, çelişkili davranış yasağı gereğince karın dağıtılmaması yönündeki genel kurul kararlarına muhalif kalmış olması aranır. İkinci durumda, TTK m. 523'de yer alan koşullara uygun şekilde olağanüstü yedek akçe ayrılmıştır. Bu durumda, kural olarak pay sahibi haklı sebeple fesih davası açamaz; çünkü ortada hak ihlali bulunmamaktadır. Buna karşın bu durumun sistematik bir şekilde devam etmesi, mutlak kar payı hakkını ihlal edecektir. Anonim şirkette, kar payını alamayan ve payını başkasına da devredemeyen pay sahibi açısından, bu durum haklı sebep oluşturabilir. Zira TTK'da haklı sebep kavramı tanımlanmamıştır.

KAYNAKÇA

- Akbulak, Yavuz: *Anonim Şirketlerde Kar Dağıtım Esasları ve Yedek Akçeler*. Ünal Tekinalp'e Armağan, Beta Yayıncılık, İstanbul 2003, s. 171-199.
- Akıncı, Nejat/Ünlen, Müjdat: *Mali Tablolar Analizi*. Barış Yayınları, İzmir 1988.
- Aksu Özkan, Raziye: *Finansal Tabloların Tutulması ve Hukuksal Sonuçları*. On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2019.
- Arslanlı, Halil: *Anonim Şirketler, C. IV- V, Anonim Şirketin Hesapları, Anonim Şirketin İnfisalı ve Tasfiyesi*. Fakülteler Matbaası, İstanbul 1961.
- Ataman, Ümit: *Tek Düzen Hesap Planı ve Mali Tablolar*. Türkmen Kitabevi, İstanbul 2003.
- Ateşaoğlu, Erdem: *Vergi Hukuku Bakımından Anonim Şirketlerde Kar Dağıtım*. On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2012.
- Ayoğlu, Tolga: "Anonim Ortaklıkların Haklı Nedenle Feshi". *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 10, S. 2, 2013, s. 219-252.
- Bahtiyar, Mehmet: *Ortaklıklar Hukuku*. Beta Basım Yayım, İstanbul 2019.
- Bayazıtlı, Ercan/Çelik, Orhan/Gürdal, Kadir: *Genel Muhasebe*. Siyasal Kitabevi, Ankara 2016.
- Bilgeç, Hakan: "Türk Hukukunda Anonim Şirketlerde Kar Payında İmtiyaz". *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Prof. Dr. Durmuş TEZCAN'a Armağan, C. 21, Özel S., 2019, s. 2323-2356.
- Çağırğan Tuncer, Senar/Ulusoy, Yasin: "Yedek Akçeler". Prof. Dr. Şeref Ertaş'a Armağan, *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 19, Özel Sayı, 2017, s. 1971-1996.
- Çamoğlu, Ersin: *Kollektif Ortaklığın Haklı Sebep Feshi ve Ortağın Haklı Sebep Çıkarılması*. Vedat Kitapçılık, İstanbul 2007.
- Çelik, Aytekin: "Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Anonim Şirketin Haklı Nedenle Feshi". *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, C. XXV, S. 4, 2009, s. 559-594.
- Doğanay, İsmail: *Türk Ticaret Kanunu Şerhi 2*. Feryal Matbaası, Ankara 1990.
- Domaniç, Hayri: *Anonim Şirketler Hukuku ve Uygulaması, TTK Şerhi II*. Temel Yayınları, İstanbul 1988.
- Erdem, Nuri: *Anonim Ortaklığın Haklı Sebep Feshi*. Vedat Kitapçılık, İstanbul 2019.
- Fahrhan, Ferhat: "Yeni Türk Ticaret Kanunu'nda Yedek Akçeler ve Yedek Akçe Ayrılması". *Yaklaşım Dergisi*, Y. 19, S. 224, 2011, s. 94-102.

- Gökçen, Gürbüz: *Genel Muhasebe*. Beta Yayıncılık, İstanbul 2015.
- Gökğöz, Ahmet: *Genel Muhasebe*. Ekin Basım Yayın Dağıtım, Bursa 2015.
- Gültekin Tibet, Ayşe: *Anonim Ortaklığın Haklı Sebep Feshi*. Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2019.
- Gürbüz Usluel, Aslı: *Anonim Şirketlerde Pay Sahibinin Kar Payı Alma Hakkı*. Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara 2016.
- İmregün, Oğuz: *Anonim Ortaklıklar*. Yasa Yayınları, İstanbul 1989.
- Karabınar, Selahattin: *Genel Muhasebe*. Sakarya Yayıncılık, Sakarya 2015.
- Karayalçın, Yaşar: *Muhasebe Hukuku*. Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Sevinç Matbaası, Ankara 1988.
- Kendigelen, Abuzer: *Türk Ticaret Kanunu Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler*. On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2012.
- Kırca, İsmail/Şehirali Çelik, Feyzan/Manavgat, Çağlar: *Anonim Şirketler Hukuku, C. 2/2, Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü*. Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara 2016.
- Kishali, Yunus: *Şirketler Muhasebesi*. Beta Basım Yayın Dağıtım, İstanbul 2017.
- Koç Yalkın, Yüksel: *Genel Muhasebe İlkeler ve Uygulamalar*. Nobel Akademik Yayıncılık, Ankara 2012.
- Küçüksavaş, Nihat: *Finansal Muhasebe*. Beta Yayıncılık, İstanbul 2016.
- Lazol, İbrahim: *Genel Muhasebe*. Ekin Basım Yayın Dağıtım, Bursa 2017.
- Makoujy, Rick: *How to Read a Balance Sheet*. McGraw-Hill Companies, United States 2010.
- Moroğlu, Erdoğan: "Anonim Ortaklıkta Azınlık Pay Sahiplerinin Korunması ve Haklı Nedenlerle Fesih". *Makaleler*, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2010, s. 93-107.
- Moroğlu, Erdoğan: *Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü*. On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2012.
- Nomer Ertan, Fusun: "Anonim Ortaklığın Haklı Sebep Feshi Davası, TTK m. 531 Üzerinde Düşünceler". İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C. LXXIII, S. 1, 2015, s. 421-440.
- Oruç, Murat: "6102 Sayılı Türk Ticaret Kanuna Göre Anonim Ortaklıktan Haklı Sebeplerle Fesih İstemine Bağlı Çıkma". *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, C. XXVII, S. 1, 2011, s. 209-233.
- Örten, Remzi/Kaval, Hasan/Karapınar, Aydın: *Türkiye Muhasebe – Finansal Raporlama Standartları (TMS–TFRS)*. Gazi Kitabevi, Ankara 2012.

- Poroy, Reha/Tekinalp, Ünal/Çamoğlu, Ersin: *Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku*. Arıkan Basım Yayın Dağıtım, İstanbul 2010. (Poroy/Tekinalp/Çamoğlu, Ortaklıklar).
- Poroy, Reha/Tekinalp, Ünal/Çamoğlu, Ersin: *Ortaklıklar Hukuku II*. Yeniden Yazılmış 13. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2017.
- Poroy, Reha/Tekinalp, Ünal/Çamoğlu, Ersin: *Ortaklıklar Hukuku I*. Yeniden Yazılmış 14. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2019 (Poroy/Tekinalp/Çamoğlu, Ortaklıklar Hukuku)
- Pulaşlı, Hasan: *Şirketler Hukuku Şerhi*. Adalet Yayınevi, Ankara 2018.
- Sevilengül, Orhan: *Genel Muhasebe*. Gazi Kitabevi, Ankara 2016.
- Sumer, Ayşe: “Anonim Ortaklıkların Haklı Nedenle Feshi”. *Marmara Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, C. XXVIII, S. 1, 2010, s. 839-849.
- Sürmen, Yusuf: *Muhasebe – 1*. Celepler Matbaacılık, Trabzon 2017.
- Şahin, Ayşe: *Anonim Ortaklığın Haklı Sebep ve Feshi*. Vedat Kitapçılık, İstanbul 2013.
- Şahin, Cansu: *Anonim Ortaklığın Haklı Sebep ve Feshi İsteminde Mahkemenin Fesih Dışındaki Çözümlere Karar Verme Yetkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2019 (Anılış: Şahin, C.).
- Şener, Oruç Hami: *Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku Ders Kitabı*. Seçkin Yayıncılık, Ankara 2019.
- Tekinalp, Ünal: *Anonim Ortaklığın Bilançosu ve Yedek Akçeleri*. Fakülteler Matbaası, İstanbul 1979.
- Türk, Ahmet: “Anonim Ortaklıkta Gizli Yedek Akçeler”. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 4, S. 2, 2002, s. 173-233.
- Uysal, Tolga/Şenlik, Mehmet: *Genel Muhasebe*. Seçkin Yayıncılık, Ankara 2016.
- Üçışık, Güzin/Çelik, Aydın: *Anonim Ortaklıkta Finansal Tablolar Yedek Akçeler ve Kar Dağıtımı*. On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2018.
- Wiley, John: *Interpretation and Application of IFRS Standards*. John Wiley & Sons, Ltd., United States 2018.
- Yalçın, Erhan: *Uluslararası Finansal Raporlama (TMS-TFRS)*. Seçkin Yayıncılık, Ankara 2015.
- Zülch, Henning/Pronobis, Paul: “The Predictive Power of Comprehensive Income and Its Individual Components under IFRS”. HHL-Arbeitspapier, S. 95, 2010, <https://www.hhl.de/fileadmin/texte/publikationen/arbeitspapiere/hhlap0095.pdf>, (ET. 26.07.2019).

KISALTMALAR

Bkz./bkz.	: Bakınız
c.	: Cümle
C.	: Cilt
dpn.	: Dipnot
ET.	: En Son Erişim Tarihi
HD.	: Hukuk Dairesi
KÇ	: 27 Ekim 2018 Tarihli ve 30578 Sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan Kavramsal Çerçeve
KGK	: Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu
m.	: Madde
MSUGT	: Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği
No	: Numara
RG.	: Resmi Gazete
s.	: Sayfa
S.	: Sayı
TMS 1	: Finansal Tabloların Sunuluşu Standardı
TTK	: 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu
Y.	: Yargıtay